AZ.
I I

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXVII
E
38
NAPOLI

[ECA NAZ.
XVII
E
38
POLI

Digitized by Google

GRAMMATICA
LINGVAE PERSICAE.

AVCTORE

Patre Fratre IGNATIO à JESV
Carmelita Diſcalceato Miſſionario, &
Vicario Reſidentiæ Tripolis, &
Montis Libani.



ROMÆ,
Typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide.
Anno Domini MDCLXI.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

LIBER PRIMVS
CIRCA LINGVAM PERSICAM,

Et primò Rudimenta eiuſdem linguæ Perſicæ, quæ eſt Pars Prima ipſius

LIBRI PRIMI.

CAPVT I.

De Literis Perſarum.

LITERÆ Perſarum ſunt tantùm triginta & vna, nam *Lam Alef*, لا, etiamſi apponatur in Alphabeto, non eſt litera particularis, ſed ſunt duæ ſimul iunctæ, nempè ل *Lam*, & ا

Digitized by Google

Alef, ſicuti inter Latinos iungitur *e* ſimul cum *t*, & fit particula &, quæ non eſt vna litera particularis, ſed ſunt duæ in ſuis locis diſtinctæ. De quibus Perſarum literis aliqua breuiter dicemus, ſed prius inſpiciendum eſt Alphabetum in ſequentibus paginis deſcriptum, in quibus Figuram, Nomen, Valoremque ipſarum literarum reperies.

Digitized by Google

FIGVRA LITERARVM
PERSICARVM
VALORQVE ILLARVM.

Valor	Nomen	Nō annexa Priori	Annexa Poſteriori	Annexa Priori	Non annexa
A	Alef الف	ا	ا	ا	ا
B	Be با	ب به با	بد	ـب	ب
P	Pe پا	پ په پا	پد	ـپ	پ
T	Te تا	ت ته تا	تد	ـت	ت
Cs	Cſe ثا	ث ثه ثا	ثد	ـث	ث
G	Gim جيم	جـ	ـجـ	ـج	ج

Digitized by Google

C	Ce چه	چـ	ـچـ	ـچ	چ
Eh	Eh حاء	حـ	ـحـ	ـح	ح
Chh	Chh خاء	خـ	ـخـ	ـخ	خ
D	Dal دال	د	ـد	ـد	د
Z	Zal ذال	ذ	ـذ	ـذ	ذ
R	Re راء	ر ـر	ر ـر	ـر	ر
Z	Ze زاء	ز	ز ـز	ـز	ز
Sg	Sge ژه	ژ	ژ ژ	ژـژ	ژ
S	Sin سين	سـ سـ	ـسـ	ـس	س

Sê	Sêin شين	شد ش	ـشد	ـش	ش
SS	Sʒad صاد	صد	ـصد	ـص	ص
Zh	Zhad ضاد	ضد	ـضد	ـض	ض
Th	The طا	ط	ـط	ـط	ط
Zh	Zhe ظا	ظ	ـظ	ـظ	ظ
Ahh	Ahhin عين	عـ	ـعـ عـ	ـع	ع
Ghh	Ghhain غين	غـ	ـغـ	ـغ	غ
F	Fe فا	فـ	ـفـ	ـف	ف
Ch	Chaf قاف	قـ	ـقـ	ـق	ق

Digitized by Google

K	Kaf كاف	ككـ	كـ	ـكـ	ک
L	Lam لام	ل	لـ	ـلـ	ل
M	Mim ميم	ـم	مـ	ـمـ	م
N	Nun نون	نن ز نـ	ن	ـنـ	ن
V	Vau واو	و	ـو	و ـو	و
E	E ه	ـه ه	ه ه ه	ـهـ ـه	ه
La	Lã Alef				لا
I	Ic يه	ي يـ	يد يـ	ي يـ	ي

بِسْمِ ٱللّٰهِ ٱلرَّحْمٰنِ ٱلرَّحِيمِ

Hæ

Digitized by Google

Hæ ſupradictæ literæ diſtingui poſſunt in tres claſſes. Prima claſſis eſt earum, quæ ſunt propriæ Perſarum, quibus nunquam vtuntur Arabes, & penitus non inueniuntur apud ipſos. Scilicet پ Pe, چ Ce, ژ Sge. پ pronunciatur ſicut, P, latinum. چ pronunciatur ſicut Ce, Italum, cùm dico Cæſar, Cædes, Ciuitas. ژ Sge non poteſt comparari cum aliqua litera latina; aut alterius Nationis, ſed pronunciatur; vt, ge, admixta, ſeu præmiſſa litera, S, Nota quod, ک Kaf, variè pronunciatur, ſcilicet vt K, & etiam vt, G, non vt iunctum cum E, & I, ſed ſicuti cùm dico Ga, ghe, ghi, go, gu. Sed nota, quod vt pronuncietur ſicut, G, debent apponi tria puncta ſic ک ſed Scriptores nunquam ferè apponunt iſta tria puncta, & ideò multoties oritur confuſio, quia multa nomina inter ſe diuerſa ſcribuntur eodem modo, ſicuti گمان quod cum tribus punctis ſignificat Opinio. Et idem کمان ſine punctis ſignificat, Arcus. کردن ſine punctis ſignificat, Facere, & cum tribus punctis ſignificat, Collum; & ſic de alijs multis.

Et hic nota, quòd Perſæ non habent voca-

les, neque motiones, ſeu ſigna, quæ deſeruiunt loco vocalium ſicut habent Arabes, & ideò multoties in legendo naſcitur confuſio, nam eædem conſonantes eodem modo iunctæ deſeruiunt pro vno, & pro alio nomine diuerſo, ſicuti experieris in legendo.

Literæ ſecundæ Claſſis ſunt ſequentes, nempe ث ح ص ض ط ظ ع غ ق Et iſtæ propriȩ ſunt Arabum, quibus nunquam vtuntur Perſæ, niſi in nominibus, quæ accipit ex lingua Arabica, ſed in verbis ſimplicibus linguæ Perſicæ, & in nominibus ſimpliciter Perſicis, nunquam inuenies ſupradictas literas ſecundæ Claſſis. Et ideò cùm in ſcripturis Perſicis videris aliquod nomen habens dictas literas, ſcias eſſe nomen emanans à lingua Arabica. Verba autem ſimplicia linguæ Perſicæ, ſicuti, *Mireuem*, Eo, *Miaiem*, Venio, & omnia alia, quemadmodum nunquam habent aliquam dependentiam, ſeu deriuationem à lingua Arabica, ita nunquam omninò admittunt prȩdictas literas Arabicas, niſi ſint verba compoſita ex nomine Arabico, & verbo Perſico. v. g. *Gemahhemikonem* Congrego, ſeu Congregationem facio.

Quia

Digitized by Google

quia hoc verbum *Mikonem* ſignificat Facio; & hoc nomen *Gemahh* ſignificat Congregationem. Et ſic alia multa.

Literæ tertiæ Claſſis ſunt reliquæ omnes, quæ inueniuntur in Alphabeto, quæ ſunt communes Perſis, & Arabibus, ſicuti ا ب ت & omnes aliæ, præter ſupradictas.

Nota, quod Perſę pronunciant iſtas tres literas ذ ض ظ ſicut, *Z*, & vocant eas *Zhal*, *Zhad*, *Zha*; Arabes verò pronnnciant eas ſicut, *Dh*, & dicunt *Dhal*, *Dhad*, *Dha*.

Circa literas ſunt aliquæ aliæ notationes infrà in Alphabeto Arabico, quæ poſſunt deſeruire etiam pro literis Perſicis.

Quomodo autem pronuncientur iſtæ literæ, potes aliquo modo dignoſcere ex literis Latinis, quæ in Alphabeto ſcriptæ ſunt prope literas Perſicas, ſed meliùs etiam addiſcere hoc poteris, audiendo aliquem, qui benè illas pronunciet, melior enim eſt vox viua alicuius Magiſtri, quàm quælibet deſcriptio facta per calamum, & atramentum.

Digitized by Google

CAPVT II.

De Nomine, & primò de Genere Nominis.

IN nomine tria præcipua poſſunt conſiderari. Genus, Numerus, Caſus.

Et loquendo prius de Genere dico, quòd nomina Perſica non diſtinguuntur genere, ſed omnia ſunt vnius tenoris. Solùm quæ terminantur in, Et, ſunt generis fœminini, ſed omnia iſta, quæ terminantur in, Et, ſunt nomina Arabica, quibus vtuntur Perſæ in ſua lingua. Sed in nominibus, quæ verè & ſimpliciter ſunt Perſica, nulla fit diſtinctio inter maſculinum, fœmininum, & neutrum. nec dignoſcitur cuius generis ſint, quia dignoſci non poteſt per terminationem, cùm terminationes non minus ſeruiant pro vno, quàm pro alio genere; nec dignoſci poteſt per adiectiuum, quod ipſi nomini adiungitur, cùm non habeant, niſi vnam ſolam terminationem, quæ eſt communis omnibus generibus, & ideò eodem modo dicitur, *Merd chhub*, Vir bonus, & *Zen chhub*, Mulier bona.

De

Digitized by Google

De Numero.

Numeri ſunt duo, ſingularis, & pluralis. Pluralis formatur addendo in fine Singularis particulam *aa*, aut *on*, v.g. *Adem*, Homo, *Ademaa*, aut *Ademon*, Homines.

Nota, quòd quando in ſingulari nomen terminatur in *E*, in plurali adiungitur *gon*, v.g. *Feriſcte*, Angelus, *Feriſctegon*, Angeli. & non dicitur *Feriſcteon*.

De Caſibus.

Caſus omnes ſunt ijdem, & non diſtinguuntur niſi per quaſdam particulas, quæ nomini coniunguntur. Ideſt *Be, Ez, Ra, Ia, Ez*, Sed vt videas quomodo hæ particulæ vniantur nomini, vnum nomen declinabimus.

Singul.	*Plural.*
Nom. Adem, *Homo.*	*Nom.* Ademaa, *Homines.*
Gen. Ez Adem, *Hominis.*	*Gen.* Ez Ademaa.

Dat.

Dat. Be Adem, *Homini.*	*Dat.* Be Ademaa.
Accuſ. Ademra, *Hominem.*	*Accuſ.* Ademaara.
Voc. Ia Adem, *o Homo.*	*Voc.* Ia Ademaa.
Abl. Ez Adem, *ab Homine.*	*Abl.* Ez Ademaa.

Nota, quod quando Genitiuus iungitur cum nomine præcedenti, v. g. Ciuitas Regis, Perſicè dicitur, *Sceer Patſcia*, Ciuitas Rex. & non dicitur, *Sceer ez Patſcia*, Ciuitas Regis.

Quando autem Genitiuus eſt abſolutus, & ſolus, præponitur nomini particula *ez*, quæ Italicè ſignificat *del*, v. g. quando interrogant, Ciuitas cuius eſt? reſpondeas abſolutè, *ez Patſcia*, Regis, *del Rè*.

Nota etiam, quod in Oratione, quando Accuſatiuus ſubſtantiui iungitur cum accuſatiuo adiectiui, vni ſoli additur, *ra*, ſed melius additur adiectiuo, quàm ſubſtantiuo. v. g. Vidi hominem pulchrum, dicitur, *Adem chhubra didem*. Sed illud *ra*, parum eſt in vſu, in loquendo autem dicitur, *Adem chhub didem*.

Nota

Digitized by Google

Nota inſuper, quòd quando nomen terminatum in *e*, coniungitur cum alio nomine, additur ipſi *e*, litera *i*, ob meliorem ſonum, v. g. *Chhone*, Domus; *Chhoneimen*, Domus mea.

De Nominibus Deriuatiuis, & Adiectiuis.

Deriuatiua à nominibus proprijs hominum, aut Regionum, aut Ciuitatum, formantur adijciendo literam *i*, in fine nominis proprij. v. g. Mahomettus, *Mahamed*, Mahomettanus, *Maheamdi*, *Agem*, Perſis, *Agemi*, Perſianus. *Bagdad* Babilonia, *Bagdadi*, Babilonicus.

Alia etiam quæ deriuantur ab alijs nominibus, formantur eodem modo adijciendo literam *i*, v. g. *Aſmon*, Cœlum, *Aſmoni*, Cœleſtis. *Deria*, Mare. *Deriai*, Maritimus. *Zemin*, Terra. *Zemini*, Terreſtris. Et iſta omnia ſunt Adiectiua.

Nota, quòd quando Adiectiuum iungitur ſubſtantiuo, adiectiuum non habet plurale, ſed ſemper remanet in ſingulari, & ſubſtantiuum recipit terminationem pluralem. v. g. Pulchri homines, dicitur, *Chhub ademaa*, & non dicitur *Chhubaa ademaa*. Homines ſancti, dicitur, *Ade-*

Ademaa mochaddes, & non dicitur *Ademaa*ـه *Mochaddeſaa*.

De Nominibus Abſtractis.

Abſtracta fiunt tripliciter. Primò, ex nominibus Concretis, ſecundò ex Adiectiuis, tertiò ex Verbis.

Ex Concretis fiunt nomina abſtracta adijciẽdo in fine Concreti literam *i*, eodem modo fiunt abſtracta ab adiectiuis. v. g. *Sefid*, Albus. *Sefidi*, Albedo. *Nik*, Bonus. *Niki*, Bonitas. Abſtracta à verbis fiunt dempto *mi*, in principio verbi, & mutato *m* م quod eſt in fine uerbi, in literam *Scin* ش, u. g. *Miaſmaiem*, Experior, dempto *mi* مى, & mutato *m* م, quod eſt in fine in literam *Sčin* ش, fit *Aſmaiesč*, Experimentũ *Miſetaiem*, Laudo. *Setaieſč*, Laudatio. *Mipuſcem*, Veſtior. *Puſcesč*, Veſtimentum.

Fiunt etiam iſta abſtracta, à verbali concreto actiuo, addendo ipſi ſyllabam *Ki*. v. g. *Chhorende*, Manducator. *Chhorendiki*, Manducatio. *Chhonende*, Cantator, ſeu Lector. *Chhonendeki*, Cantatio, ſeu Lectio. Iſtud verbale con-

Digitized by Google

concretum actiuum formatur à prima Præſentis, demptis prima, & vltima ſyllaba, & addito *ende*, v. g. *Michhorem*, dempto *mi*, & *em*, & addito *ende*, fit *Chhorende*, Mãducator. *Michhonem*, dempto *mi*, & *em*, & addito *ende*, fit *Chhonende*, Lector.

Nota, quòd infinitiuum ſumitur etiam pro ipſo verbali abſtracto. v.g. *Chhorden*, Manducatio, Italicè, *il mangiare*. *Chhonden*, Lectio, *il leggere*.

De Abſtractis à Numeralibus.

Addendo literam *e*, alicui nomini coniuncto cum aliquo numero, ſignificat rem eſſe ex illo numero. v. g. *Du ſal*, Duo anni, addendo literam *e*, fit *Du ſalè*. Et ſignificat rem eſſe duorum annorum. v. g. *Peſſer du ſalè*, Puer duorum annorum. *Se ſalè*, Trium annorum. *Nim ſalè*, Ex medio anno. *Nim ten*, Medium corpus. addito *e*, fit *Nim tenè*, & ſignificat rem ex medio corpore. Et eſt veſtis mulierum Perſarum, quia cooperit medium corpus.

Abſtractum ab his fit addendo in fine ſyl-

labam Ki, v. g. *Se ſalè*, Triennis. *Se ſaleki*, Triennium.

De Nominibus compoſitis ex diuerſis particulis.

Nomina componuntur aliquando ex particulis negatiuis, ſicuti, *na*, *bi*; aut coniunctiuis, ſicuti, *em*, aut ſignificantibus præditum eſſe, ſicuti *mend*, aut affectum eſſe, vt *nak*, aut habere, ſicuti *dar*, aut operari, ſicuti *kar*, aut aliquid continere, ſicuti *don*, aut affluere, ſeu locum eſſe proprium aliquarum rerum in abundantia, ſicuti *eſton*. De quibus omnibus afferamus exempla.

Et primò negatiua ſunt ſicuti *Napak*, compoſitum ex *Na*, quod ſignificat, Non, & ex *Pak*, quod ſignificat Purus; Non purus, impurus. *Na merd*, cõpoſitum ex *Na*, & ex *Merd*, Non vir. ineptus. *buomo da niente*. *Binamus*, compoſitum ex *Bi*, quod ſignificat, Sine, & *Namus*, quod ſignificat, verecundia, ſiue verecundia, inuerecundus.

Coniuncta, ſunt veluti *Emſcire*, compoſitum ex *Em*, quod ſignificat, ſimul, & ex *Scire*, quod

quod ſignificat *lac*; ſimul lac, ideſt collactaneus.

Significantia præditum eſſe, ſunt veluti *Deuletmend*, compoſitum ex *Deulet*, quod ſignificat, Proſperitas, diuitiæ, & ex particula *Mend*, quæ ſignificat Præditum eſſe. Præditus diuitijs, diues, proſper. *Saahdet*, Beatitudo. *Saahdetmend*, Beatitudine preditus. Beatus.

Vtuntur etiam Perſæ, atque Arabes nomine *Ssaeb*, ideſt Dominus, *Padrone*. quod coniunctum cum aliquo nomine, ſignificat Præditum eſſe illa re, cui coniungitur. v. g. *Ssaeb ſaahdet*, Dominus beatitudinis, beatus. *Ssaeb deulet*, Dominus proſperitatis, proſper. *Ssaeb achl*, Dominus intellectus, ideſt, intelligens, ſapiens.

Significantia affectum eſſe aliqua re, ſunt veluti *Ghhamnak*, compoſitum ex *Ghham*, Triſtitia, & ex *Nak*, quod ſignificat, Affectum eſſe. Triſtitia affectus, triſtis. *Derdnak*, Dolore affectus, dolens.

Significantia, habere, ſunt veluti *Meemondar*, compoſitum ex *Meemon*, ideſt Hoſpes, &

Digitized by Google

dar, ideſt Habens, Hoſpites habens, ſeu hoſpitum receptor. *Moordar*, cõpoſitum ex *Moor*, ideſt Sigillum, & *Dar*, ideſt habens. Sigillum habens. ideſt Cancellarius Regius, qui habet Regium ſigillum.

Significantia operationem, ſunt veluti *Gunakar*, compoſitum ex *Guna*, ideſt Peccatum, & ex *Kar*, ideſt Opus, ſeu operans, Peccatum operãs, peccator. *Nikukar*, Bonum operans.

Significantia, includere, ſeu continere, ſunt ſicuti *Namekdon*, cõpoſitum ex *Namek*, ideſt Sal, & ex *Don*, ideſt Cõtinens, Salem continens, ſalinar. *Sčiamahdon*. Candelam continens, candelabrum.

Significantia affluere aliquibus rebus, ſunt veluti *Senkeſton*, compoſitum ex *Senk*, ideſt Petra, & *Eſton*, quod ſignificat Affluere; Locus affluens petris, loca petroſa. *Kileſton*, locus affluens luto; loca lutoſa. *Eſton*, ſignificat etiam Regionem alicuius nationis, ſeu locum affluentem hominibus eiuſdem nationis, qui ſit proprius illorum. v. g. *Frenkeſton*, Regio, vel locus proprius Francorum, Europa, *Endeſton*, Regio Indorum, Indiæ. *Armenieſton*,

nieſton, Regio Armenorum, Armenia; & ſic de ſingulis.

De Nominibus, ſeu Verbis duplicatis.

Aliquando Perſæ duplicant nomina; & etiam verba, & ex duobus fit vnum nomen, ſeu vnum verbum, habens particularem ſignificationem. v. g. *Chherid fruchht*, Emit vendidit. ex his duobus iunctis fit vnum nomen, & ſignificat Commercium, ſeu negotiationem. *Gioſt giu*, Quæſiuit, quęrens, & ſignificat Quęſitionem. *Scioſt ſciu*, Lauit lauans, & ſignificat lotionem. *Goſt gu*, Dixit dicens, ſignificat Colloquium, confabulationem.

Inſuper duplicantur etiam nomina, & ex duobus reſultat vnum nomen compoſitum habens particularem ſignificationem, quod poteſt ſumi etiam aduerbialiter. v.g. *Beraber*, Par pari, ſignificat Æqualem, parem. Et etiam ſumitur aduerbialiter; & ſignificat, Æqualiter, rectè. *Lebaleb*, Labium labium; ſignificat Plenum vſque ad ſummum; & etiam eſt aduerbium ſignificans, Plenè. *Peſapes*, Retro retro, ſigni-

ſignificat Retrogradum,ſeu Retrogradè. ***Gun-agun***, Modus modus, ſignificat Diuerſimodè, variè. ***Rengareng***, Color color, ſignificat Diuerſicolorem.

De Comparatiuis, & Superlatiuis.

Comparatiua deriuantur à Poſitiuis addita in fine poſitiui ſyllaba *ter*, v. g. *Dona*, Sapiens, *Donater*, Sapientior. *Kem*, Parum, *Kemter*, Minus.

Superlatiua autem formantur addendo ipſi Comparatiuo ſyllabam *in*, v. g. *Donater*, Sapientior. *Donaterin*, Sapientiſſimus. *Kemter*, Minus. *Kemterin*, Minimum.

De Diminutiuis.

Diminutiua deriuantur à ſimplicibus adiuncta ſyllaba *ek*, v. g. *Ketab*, Liber, *Ketabek*, Libellus.

Sed hæc regula non eſt generalis, quia ſunt aliqua diminutiua, quæ formantur à ſimplicibus addendo ipſis ſyllabam *ce*, v. g. *Cali*, Tapes,

Digitized by Google

pes. *Calice*, Paruulus Tapes. *Deria*, Mare. *Deriace*, Paruulum Mare. *Bagh*, Hortus. *Baghce*, Hortulus.

De Nominibus Numeralibus.

Numeralia ordinalia, ideſt, quæ ordinem ſignificant, à numero ſimplici formantur addendo ipſi ſyllabam *um*, v.g. *Du*, Duo. *Duum*, Secundus. *Se*, Tres. *Seum*, Tertius. *Iek*, Vnus, excipitur, non enim dicitur *Iekum*, Primus, ſed dicitur *Auel*.

Numeralia combinata formantur à numero ſimplici addendo ipſi ſyllabam *ta*, v. g. *Du*, duo. *Duta*, Bini.

CAPVT III.

De Pronominibus.

PRonomina diſtingui poſſunt in quinque Claſſes, ſcilicet in Pronomina Perſonalia, Poſſeſſiua, Demonſtratiua, Relatiua, & Interrogatiua.

In his Pronominibus tria poſſunt præcipuè con-

conſiderari, ſicut diximus de Nomine. Scilicet Genus, Numerus, Caſus: & quæ diximus circa iſta tria de ipſo Nomine, debemus dicere de Pronominibus; ſcilicet, quòd Genus eſt commune. Numeri ſunt duo, ſingularis, & pluralis. Caſus ſunt ſex, qui non diſtinguuntur niſi per quaſdam particulas, & Pronomen ſemper eſt idem, & remanet immobile in omni caſu. Sed videamus quænam, & quot ſunt iſta Pronomina in has quinque Claſſes diſtincta.

Et primò, Pronomina perſonalia ſunt ſex:

Men, Tu, On. Ego, Tu, Ille.

Ma, Sciuma, Onaa. Nos, Vos, Illi.

Quæ declinantur ſicut ſuperiùs diximus adiungendo ipſis quaſdam particulas; hoc modo.

Singul.	*Plural.*
Nom. Men, *Ego.*	*Nom.* Ma, *Nos:*
Gen. Ez Men, *Mei.*	*Gen.* Ez Ma, *Noſtrum.*
Dat. Be Men, *Mihi.*	*Dat.* Be Ma, *Nobis.*
Accuſ. Menrà, *Me.*	*Accuſ.* Mara, *Nos.*
Voc. Ia Men, *O Me.*	*Voc.* Ia Ma, *ò Nos.*
Abl. Ez Men, *A Me.*	*Abl.* Ez Ma, *à Nobis.*

Alia duo declinantur eodem modo.

Nota

Nota, quòd quando iſta Pronomina ponuntur ſola, & abſoluta, in Genitiuo præponitur particula *Ez*, ipſi Pronomini. v. g. *Ez men*, Italicè, Di me; *Ez tu*, Di te. *Ez on*, Di lui. Latinè, mei, tui, ipſius. v. g. interrogas. *Geet ki*, cuius cauſa? reſpondeo, *ez men*, Mei; Di me. Quando autem ipſum Pronomen iungitur cum aliquo Nomine, non ponitur *Ez*. v. g. *Geet men*, Cauſa mei. *Geet tu*, Cauſa tui. *Geet on*, Cauſa illius; & non dicitur *Geet ez men, geet ez tu, geet ez on*. Et hæc notatio eſt communis pro omnibus Pronominibus, poſſeſſiuis, demonſtratiuis, relatiuis, & interrogatiuis; itaque non erit neceſſe hoc iterum repetere.

Pronomina poſſeſſiua diſtinguuntur in ſeparata, & coniuncta, ſeu affixa.

Separata ſunt ſex, & ſunt eadem ſupradicta perſonalia, ſcilicet, *Men, Tu, On. Ma, Scōma, Onaa*; quæ deſeruiũt pro poſſeſſiuis, Meus, Tuus, Suus; Noſter, Veſter, Ipſorum. v. g. *Peder men*, Pater meus. *Peder tu*, Pater tuus. *Peder hu*, Pater ſuus. *Peder ma*, Pater noſter, *Peder scōma*, Pater veſter. *Peder iſcion*, Pater ipſorum, quæ hoc modo declinantur. v. g.

Singul.	*Plural.*
Nom. Peder men, *Pater meus.*	*Nom.* Pederon men, *Patres mei.*
Genit. Ez Peder men, *Patris mei.*	*Gen.* Ez Pederon men, *Patrum meorum.*
Dat Be Peder men, *Patri meo.*	*Dat.* Be Pederon men, *Patribus meis.*
Accuſ. Peder menra, *Patrem meum.*	*Accuſ.* Pederon menra, *Patres meos.*
Voc. Ia Peder men, *ò Pater meus.*	*Voc.* Ia Pederon men, *ò Patres mei.*
Abl. Ez Peder men, *à Pat re meo.*	*Abl.* Ez Pederon men- *à Patribus meis.*

Peder ma, Pater noſter, declinatur eodem modo, ſcilicet.

Singul.	*Plural.*
Nom. Peder ma, *Pater noſter.*	*Nom.* Pederon ma, *Patres noſtri.*
Gen. Ez Peder ma, *Patris noſtri.*	*Gen.* Ez Pederon ma, *Patrumnoſtrorũ.*
Dat. Be Peder ma, *Patri noſtro.*	*Dat.* Be Pederon ma, *Patribus noſtris.*
Accuſ. Peder mara, *Patrem noſtrum.*	*Accuſ.* Pederon menra *Patres noſtros.*

Voc.

Voc. Ia Peder ma, ô *Pater noſter.*	*Voc.* Ia Pederon ma, ô *Patres noſtri.*
Abl. Ez Peder ma, à *Patre noſtro.*	*Abl.* Ez Pederon ma, à *Patribus noſtris.*

Et ſic declinantur alia Pronomina Tuus, Veſter, Suus, Ipſorum.

Nota, quòd ſupradicta Pronomina, Meus, Tuus, *Men, Tu*, & alia poſſeſſiua ſeparata non habent numerum pluralem, ſed Nomen, quod coniungitur ipſis, accipit terminationem pluralem, & Pronomen ſemper remanet in ſingulari. Et ſic dicunt, *Peder ma*, Pater noſter. & *Pederon ma*, Patres noſter.

Nota, quòd iſta Pronomina ſemper ponuntur poſt Nomen,& ſic dicunt Perſę *Peder men*, Pater meus, & nunquam dicunt, *Men Peder*, Meus Pater.

Pronomina poſſeſſiua coniuncta, ſeu affixa, ſunt illa, quæ nunquam inueniuntur ſeparata,ſed ſemper ſunt coniuncta Nominibus,aut Verbis. Illa quę ſunt affixa Nominibus ſunt ſex, ſcilicet, *Em, Et, Esc*, Meus, Tuus, Suus.

Emon, Eton, Escon, Noſter, Veſter, Ipſorum. Quæ hoc modo coniunguntur, ſeu affi-

guntur Nomini. v.g. *Peder*, Pater. *Pederem*, Pater meus. *Pederet*, Pater tuus. *Pederesĉ*, Pater ſuus. In plurali, *Pederemon*, Pater noſter. *Pederetón*, Pater veſter. *Pederesĉon*, Pater ipſorum.

Illa quæ affiguntur Verbis ſunt tantùm quatuor, quia non affiguntur niſi ſecundæ, & tertiæ perſonæ ſingularis, & ſecundæ, & tertiæ pluralis. v.g. *Mizenem*, Verbero. *Mizenemet*, Verbero te. *Mizenemesĉ*, Verbero ipſum. In plurali, *Mizenemeton*, Verbero vos. *Mizenemesĉon*, Verbero ipſos.

Pronomina demonſtratiua ſunt quatuor, duo ſingularia, ſcilicet, *In*, *On*, Hic, Ille; & duo pluralia, *Inaa*, *Onaa*, Iſti, Illi. quæ declinantur ſicuti nomina. v.g.

Singul.	*Plural.*
Nom. In, *Hic.*	*Nom.* Inaa, *Hi.*
Gen. Ez In, *Huius.*	*Gen.* Ez Inaa, *Horum.*
Dat, Be In, *Huic.*	*Dat.* Be Inaa. *His.*
Accuſ. Inra, *Hunc.*	*Accuſ.* Inaara. *Hos.*
Voc. Ia In, *ò Hunc.*	*Voc.* Ia Inaa, *ò Hos.*
Abl. Ez In, *ab Hoc.*	*Abl.* Ez Inaa, *ab His.*

Nota, quòd Pronomen demonſtratiuum habet

bet

bet duos numeros, ſingularem, & pluralem, quando ponitur ſolum; ſed iunctum cum Nomine, ſemper remanet in ſingulari. v.g. Hi venerunt, *Jnaa omedend*, ſed, Iſti homines venerunt, dicitur, *Jn ademaa omedend*, & non dicitur, *Jnaa ademaa*.

Pronomina relatiua ſunt, Qui, Quæ, Quod; pro omnibus iſtis tàm in ſingulari, quàm in plurali Perſæ non habent niſi particulam *Ke*, quæ deſeruit pro omni genere, tã maſculino, quàm fœminino, & neutro; & etiam pro omnibus numeris, tàm ſingulari, quàm plurali; & ſic dicitur eodem modo *Merd ke*, Vir qui. *Zen ke*, Fœmina quæ.

Nota, quòd iſtud Pronomen *Ke*, declinatur diuerſimodè ab alijs Pronominibus; quod vt videas, declinemus iſtud Pronomen relatiuum *Ke*ى.

Singul. *Nom.* Qui, quæ, quod, *Ke*. *Gen.* Cuius, *Ke*, *ez*, *on*. *Dat.* Cui, *Ke*, *be*, *on*. *Accuſ.* Quem, *Ke*, *onra*. *Abl.* A quo, *Ke*, *ez*, *on*.

Plural. *Nom.* Qui, quæ, *Ke*. *Gen.* Quorum, *Ke*, *ez*, *onaa*. *Dat.* Quibus. *Ke*, *be*, *onaa*. *Acc.* Quos, *Ke*, *onaara*. *Abl.* A quibus, *Ke*, *ez*, *onaa*.

Nota,

Nota, quòd iſtud Pronomen K*e*, in nominatiuo ſemper eſt idem, tàm in ſingulari, quàm in plurali, tàm pro maſculino, quàm pro fœminino, ſicuti, *Che*, Italum.

De Pronomine Chhud.

Chhud, ſignificat Ipſemet, Ipſamet, Ipſummet; & eſt commune tribus perſonis, ſicuti, Ipſemet, in lingua Latina; & ideo dicitur, *Chhud kerden*, *Chhud kerdi*, *Chhud kerd*, Ipſemet feci, Ipſemet feciſti, Ipſemet fecit.

Inſuper ſignificat, Ego ipſe, Tu ipſe, Ille ipſe. v. g. *Chhudra mizenem*, Meipſum verbero. *Chhudra mizeni*, Teipſum verberas, *Chhudra mizened*, Seipſum verberat.

Nota, quòd ex perſona Verbi cui adiungitur, cognoſcitur cuius perſonæ ſit iſtud pronomen *Chhud*.

Inſuper ſignificat Proprius, propria, Proprium; &, Proprius meus, proprius tuus, proprius ſuus. v. g. *Mireuem der chhonei chhud*, Eo in domum propriam. *Mireui der chhonei Chhud*, Is in domũ propriam. *Mireued der chho-*

nei

nei chbud, It in domum propriam; & ſubintelligitur Meam, Tuam, Suam, ſecundùm perſonam Verbi, cui adiungitur ſicut ſuperiùs diximus, ita vt cùm dico, Eo, ſignificat illud *Chbonei chbud*, Domum meam; cùm dico, Is, ſignificat Domum propriam ſuam.

Sed nota, quòd ipſi Pronomini *Chbud*, adiunguntur illæ particulæ, ſeu Pronomina poſſeſſiua affixa, de quibus ſuperiùs diximus; ſcilicet, *Em, Et, Esē*, Meus, Tuus, Suus. v.g. *Chbonei chbodem*, Domus propria mea. *Chbonei chbodet*, Domus propria tua. *Chbonei chbodesē*, Domus propria ſua. Et ſic ſemper retinent iſta Pronomina ſic affixa propriam ſignificationem cum qualibet perſona Verbi, cum qua coniunguntur. v.g. *Mireuem der chbonei chbudem*, Eo in domum propriam meam. *Mireui der chbonei chbudem*, Is in domum propriam meã. *Mireued der chbonei chbudem*, It in domum propriam meam; & ſic de alijs perſonis.

Nota inſuper, quod iſta Pronomina ſic iuncta ſignificant, Ego proprius, Tu proprius, Ille proprius. v.g. *Chbodem*, Ego proprius. *Chbodet* Tu proprius. *Chbudesē*, Ille proprius. Pluraliter.

Chbu-

Chhudemon, Nos proprij. *Chhudeton*, Vos proprij. *Chhudeſcion*, Illi proprij.

Et hæc ſint dicta de literis Perſarum, de Nominibus, & de Pronominibus.

CAPVT IV.

De Verbo.

IN Verbo poſſunt iſta pręcipuè conſiderari, ſcilicet, Numerus, Perſona, Tempus, Modus, Genus, Species, Coniugatio.

Numeri ſunt duo apud Perſas, ſicuti apud Latinos, ſcilicet, Singularis, & Pluralis.

Perſonæ ſimiliter ſunt tres ſicut apud Latinos, ſcilicet, Prima, ſecunda, & tertia.

Tempora ſunt quinque, ſcilicet, Præſens, Præteritum, Imperfectum, Perfectum, Pluſquam perfectum, & Futurum.

Modi ſunt quinque, ſcilicet, Indicatiuus, Imperatiuus, Optatiuus, Subiunctiuus, Infinitiuus.

Inſuper habent Gerundia in Do, & in Dum, & Participium, & Supinum, ſicuti paulò inferiùs videbimus, cũ aliqua verba coniugabimus,

&

& aliquas regulas afferemus ad formanda tempora, & perſonas ipſius Verbi.

Genera Verborum in lingua Perſica ſunt actiua, & paſſiua; pauciſſima Verba ſunt communia, ideſt, ſimul actiua, & paſſiua; pauca etiam ſunt neutra; & pauca ex ſui natura ſunt paſſiua. itaque ferè omnia ſunt actiua ex ſui natura, veluti *Michhorem,* Manduco, *Mizenem,* Verbero. Paſſiua ex natura ſua ſunt veluti *Miſuzem,* Vror; & alia pauca.

Sed omnia actiua fiunt paſſiua coniungendo tertiam Præteriti perfecti cum verbo *Miſceuem,* Fio. v.g. *Chhorde miſceuem,* Manducor, *Zede miſceuem,* Verberor. Inſuper omnia nomina, quæ coniuncta cum verbo *Mikunem,* Facio, ſunt actiua; ſi coniungantur cum verbo *Miſceuem,* ideſt Fio, ſunt paſſiua. v.g. *Pur mikunem,* Impleo. *Pur miſceuem,* Impleor. *Pak mikunem,* Purifico, *Pak miſceuem,* Purificor.

Verba paſſiua fiunt actiua addendo ſyllabam *On,* ante vltimam ſyllabam primæ perſonæ Præſentis temporis. v. g *Miſuzem,* Vror, *Miſuzonem,* Vro. *Mikerdem,* Vertor, *Mikerdonem,* Vertor.

Nota etiam, quod addendo *On*, vt dixi, facit tranſire actionem. v.g. *Mideuem*, Curro, *Mideuonem*, Facio currere. *Miterſem*, Timeo, *Miterſonem*, Facio timere.

Species Verborum Perſicorum ſunt duæ, prima eſt Verborum ſimplicium, altera compoſitorum.

Verba ſimplicia ſunt, veluti *Mireuem*, Eo. *Miaiem*, Venio. *Migruzem*, Fugio.

Verba compoſita inter Perſas ſunt ferè innumera, & componuntur ex Nomine coniuncto cum aliquo Verbo. v. g. *Pur Mikunem*, Plenum facio, impleo. *Pak mikunem*, Purum facio, purifico. *Kar mikunem*, Opus facio, operor. *Seughend michhorem*, Iuramentum manduco, Iuro. *Berem mizenem*, Simul tundo, collido.

Nota, quòd Verba Perſica, quæ appellamus ſimplicia, intelligimus, quod non ſunt compoſita extrinſecè ſicuti, *Pur mikunem*, & alia quæ componuntur ex Nomine, & ex aliquo Verbo ſicuti diximus. Sed intrinſecè omnia ſunt cõpoſita ex Participio, & ex Verbo Subſtantiuo, Sum, es, eſt, v.g. *Chhorem*, Manduco, compo-

ſitum

Digitized by Google

ſitum eſt ex *Chbor*, Manducans, & ex *Em*, ideſt Sum. Manducans ſum, Manduco. *Darem*, compoſitum eſt ex *Dar*, Habens, & ex *Em*. Sum; Habens ſum, habeo; quibus Verbis præponitur particula *Mi*, & fit Verbum *Michorem*, Manduco. *Midarem*, Habeo; & ſic omnia alia.

Sed notà, quòd illud *Mi*, eſt extrinſecum, & non eſt de eſſentia Verbi, aut de radice, quia Verbum poteſt eſſe cum illo, & ſine illo.

Coniugatio Verborum Perſicorum eſt vnica, omnia enim Verba coniugantur eodem modo; ſolummodo in Præterito perfecto eſt aliqua differentia, quę in vno Verbo Perfectum formatur vno modo, & in alio Verbo formatur alio modo. Et Præſens, & Perfectum non poſſunt regulariter formari vnum ex altero. Et etiamſi ſcias primam perſonam Præſentis, non potes ſcire primam perſonam Præteriti perfecti; & ideò neceſſe eſt, vt addiſcas eam in Dictionario, vbi poſui vtrumque ſimul. v. g. *Michhonem*, *Chhordem*, Manduco, manducaui. *Midarem*, *Dasčtem*, Habeo, habui; & ſic omnia alia. Ex quibus, ſcilicet ex Præſenti, &

Perfecto Indicatiui,formantur omnia alia tempora.

Sed etiamſi non poſſit formari, aut perfectè dignoſci Præteritum perfectum à Præſenti Indicatiui , nihilominus aliquas paruulas obſeruationes hic deſcribam, quibus mediantibus non longè diſcedes à vera formatione Præteriti perfecti à Præſenti Indicatiui.

Nota igitur,quòd omnia Verba Perſica incipiunt per particulam *mi*, quæ non eſt radicalis, ſicut diximus. v.g *Mideſcem*, Curro. *Michhonem*, Manduco; & ſic omnia alia Verba. Igitur ad formandum Præteritum perfectum oportet auferre illud *mi*, & ponere *T*, aut *D*, aut *id*, ante vltimam ſyllabam; & ſi vis cognoſcere quid debeas apponere, aut *T*, aut *D*, aut *Jd*, videas quænam iſtarum literarum facit meliorem ſonum,& ſic dignoſces. v.g. *Mideuem*, Curro, tolle *mi*, & adde *id* ante vltimam ſyllabam,erit,*Deuidem*,Cucurri. *Michherem*,Emo, tolle *mi*, & adde *id* ante vltimam ſyllabam, erit *Chheridem*, Emi. *Miburem*, Seco, tolle *mi*, & adde *id* ante vltimam ſyllabam. erit *buridem*, Secui.

Alia

Alia Verba ſunt, quibus oportet addere *d*, ante vltimam ſyllabam. v. g. *Michhorem*, Manduco. *Chhordem*, Manducaui. *Mimonem*, Maneo. *Mondem*, Manſi.

Alia Verba ſunt, quibus oportet addere literam *t*, ante vltimam ſyllabam. v.g. *Mineuiſem*, Scribo. *Neuiſtem*, Scripſi. *Mikoſcem*, Occido. *Koſctem*, Occidi.

Ad formandam primam perſonam Præſentis Indicatiui, ex prima Præteriti perfecti in his quæ habent *id*, ante vltimam ſyllabam perfecti fit hoc modo. Tolle illud *id*, & adde *mi*, in principio, & fiet prima Præſentis Indicatiui. v.g. *Deuidem*, Cucurri. tolle *id*, & adde *mi*, in principio, fit *Mideuem*, Curro. *Bachhſcidem*, Donaui. tolle *id*, & adde *mi*, in principio, fit *Mibachhſcem*, Dono.

Verba quæ habent ژ Z ante vltimam ſyllabam primæ perſonæ Indicatiui præſentis, mutato illo ژ Z in خ *Chh*, fit prima Præteriti perfecti, dempto *mi*, in principio. v. g. *Miſuzem*, Vror. *Suchhtem*, Vſtus ſum. *Miſazem*. Conſtruo. *Sachhtem*, Conſtruxi. *Mipezem*, Coquo. *Pochhtem*, Coxi.

Verba

Verba, quæ ante vltimam ſyllabam primæ perſonæ Præſentis Indicatiui habent ای *Ai*, mutato illo *a i*, in *V D*, fit prima perſona Præteriti perfecti, v. g. *Miazmaiem*, Experior, *Azmudem*, Expertus ſum. *Mialaiem*, Coinquino, *Aludem*, Coinquinaui. *Miſetaiem*. Laudo, *Setudem*, Laudaui.

Sed hæc ſufficient circa iſtas regulas, ſeu obſeruationes, quia cùm lingua Perſica non habeat regulas generales, quæ veræ ſint regulæ, melius eſt iſta vſu addiſcere, quàm per regulas, quæ veræ non ſunt regulæ; iſta nihilominus, quæ ſcripſimus, multum proderunt.

Veniamus igitur ad Coniugationem aliquorum Verborum, ad quorum Methodum omnia alia coniugabuntur.

De Verbo Subſtantiuo.
Em, Sum.

Indicatiuo modo tempore Præſenti

Singul.			*Plural.*	
Em	Sum	1	*Im*	Sumus
I	Es	2	*Id*	Eſtis
Eſt	Eſt	3	*End*	Sunt

Præ-

Præterito Imperfecto.

Mibudem Eram	1	*Mibudim* Eramus
Mibudi Eras	2	*Mibudid* Eratis
Mibud Erat	3	*Mibudend* Erant

Præterito Perfecto.

Budem Fui	1	*Budim* Fuimus
Budi Fuiſti	2	*Budid* Fuiſtis
Bud Fuit	3	*Budend* Fuerunt

Præterito pluſquam perfecto.

Sĉudebuden Fueram	1	*Sĉudebudim* Fueramus
Sĉudebudi Fueras	2	*Sĉudebudid* Fueratis
Sĉudebud Fuerat	3	*Sĉudebudend* Fuerant.

Futuro. *Futuro.*

Nota, quòd Præſens deſeruit etiam pro Futuro.

Chhaem bud Ero	1	*Chhaim bud* Erimus
Chhai bud Eris	2	*Chhaid bud* Eritis
Chhaed bud Erit	3	*Chhaend bud* Erunt

Im-

Jmperatiuo modo tempore Præſenti.

Singul.			*Plural.*	
		1	*Baſcim*	Simus
Basč	Sis	2	*Baſcid*	Sitis
Baſced	Sit	3	*Baſcend*	Sint

Optatiuo modo tempore Præſenti, & Jmperfecto.

Enſciahlla men	Vtinam ego		*Enſciahlla ma*	Vtinam nos
Mibudem	Eſſem	1	*Mibudim*	Eſſemus
Mibudi	Eſſes	2	*Mibudid*	Eſſetis
Mibud	Eſſet	3	*Mibudend.*	Eſſent

Præterito perfecto, & Pluſquam perfecto.

Enſciahlla men	Vtinam ego		*Enſciahlla ma*	Vtinam nos
Bude baſcem	Fuiſſem	1	*Bude baſcim*	Fuiſſemus
Bude baſci	Fuiſſes	2	*Bude baſcid*	Fuiſſetis
Bude baſced	Fuiſſet	3	*Bude baſcend*	Fuiſſent

Futu-

Digitized by Google

Futuro			*Futuro*	
Enſciahlla men Vtinam ego			*Enſciahlla ma* Vtinam nos	
Baſcem	Sim	1	*Baſcim*	Simus
Baſci	Sis	2	*Baſcid*	Sitis
Baſced	Sit	3	*Baſcend*	Sint

Subiunctiuo modo tempore Præſenti.

Ciun baſcen	Cùm ſim	1	*Ciun baſcim*	Cùm ſimus
Ciun baſci	Cùm ſis	2	*Ciun baſcid*	Cùm ſitis
Ciun baſced	Cùm ſit	3	*Ciun baſcend*	Cùm ſint

Præterito Jmperfecto.

Ciun mibudē	Cùm eſſem	1	*Ciun mibudim*	Cùm eſſemus
Ciun mibudi	Cùm eſſes	2	*Ciun mibudid*	Cùm eſſetis
Ciun mibud	Cùm eſſet.	3	*Ciun mibudend*	Cũ eſſent

Præterito Perfecto.

Singul.		*Plural.*
Ciun budebaſcem Cum fuerim	1	*Ciun budebaſcim* Cùm fuerimus
Ciun budebaſci Cũ fueris	2	*Ciun budebaſcid* Cũ fueritis
Ciun budebaſced Cũ fuerit	3	*Ciun budebaſcend* Cùm fuerint

Præterito Pluſquam perfecto.

Ciunmibudem Cùm fuiſſem	1	*Ciunmibudim* Cúm fuiſſemus
Ciun mibudi Cùm fuiſſes	2	*Ciun mibudid* Cúm fuiſſetis
Ciun mibud Cùm fuiſſet	3	*Ciun mibudēd* Cùm fuiſſent

Futuro		*Futuro*
Ciun chbaembud Cùm fuero	1	*Ciun chbaimbud* Cùm fuerimus
Ciun chbaimbud Cùm fueris	2	*Ciun chbaidbud* Cùm fueritis
Ciun chbaedbud Cùm fuerit	3	*Ciun chbaendbud* Cùm fuerint

Infi-

Infinitiuo modo tempore præſenti, & Præterito imperfecto.

Buden	Eſſe	*Sine*
Perfecto, & Pluſ. perf.		
Bude	Fuiſſe	*Numeris, &*
Futuro		
Chhaſtenbud	Futurum eſſe	*Perſonis.*
		Cæteris caret.
Bude	Qui fuit.	

De Verbo Actiuo Michhorem.

Indicatiuo modo tempore præſenti.

Michhorem	Manduco	*Michhorim*	Manducamus
Michhori	Manducas	*Michhorid*	Manducatis
Michhored	Manducat	*Michhorend*	Manducant.

Præterito imperfecto.

Michhordem Manducabam	*Michhordim* Man. ducabamus
Michhordi Manducabas	*Michhordid* Manducabatis
Michhord Manducabat	*Michhordend* Manducabant.

Præteritum imperfectum formatur à Perfecto addendo ipſi in principio particulam *mi*, v. g. *Chhordem*, Manducaui. *Michhordem*, Manducabam.

Præterito perfecto

Chhordem Manducaui	*Chhordeim* Manducauimus
Chhordi Manducaſti	*Chhordeid* Manducaſtis
Chhord, vel Chhorde eſt Manducauit.	*Chhordeend* Manducarunt.

Præterito Pluſquam perfecto.

Chhorde budem Manducaueram	*Chhorde budim* Manducaueramus

Chhor-

Chhorde budi Manducaueras	***Chhorde budid*** Manducaueratis
Chhordebud Manducauerat.	***Chhorde budend*** Manducauerant.

Præteritum pluſquam perfectum formatur à tertia perſona Præteriti perfecti, & à prima perſona Præteriti perfecti Verbi Subſtantiui, Sum. v g. ***Chhorde budem***. Et illa tertia perſona ***Chhorde***, nunquam variatur in alijs duobus perſonis, ſed variatur ***Budem***, ſicuti hic retroſcripſimus.

Futuro.	*Futuro.*
Chhaem chhord Manducabo	***Chhaim chhord*** Manducabimus
Chhai chhord Manducabis	***Chhaid cohhrd*** Manducabitis
Chhaed chhord Manducabit.	***Chhaend chhord*** Manducabunt.

Futurum eſt idem, ac præſens Indicatiui, ſed aliquando addunt aliquam particulam, ſeu nomen denotans Futurum. v. g. Cras manduco panem ***Sabah nun michhorem***. Vtuntur etiã Præſenti Indicatiui Verbi, Volo, cum tertia per-

perſona Præteriti perfecti, ſicuti hic ſuperiùs ſcripſimus, ideſt, *Chhaem chhord*, Volo manducare, pro Manducabo.

Imperatiuo modo tempore Præſenti,

	Bochhorim Manducemus
Bochhor Manduca	*Bochhorid* Manducate
Bochhored Manducet.	*Bochhorend* Manducent.

Secunda perſona Imperatiui formatur à prima perſona præſentis Indicatiui, mutando primam ſyllàbam *mi*, in *bo*, vel *be*, & abijciendo vltimam ſyllabam *em*, v. g. *Mizenem*, Verbero. *Bezen*, Verbera. *Michhorem*, Manduco. *Bochhor*, Manduca.

Tertia autem perſona ſingularis, cum reliquis perſonis pluralis ſunt eædem, ac perſonæ præſentis Indicatiui, mutato *mi*, in *be*, aut *bo*, v.g. *Mizenim*, mutato *mi*, in *be*,, fit *Bezenim*, Verberemus. *Michhorim*, mutato *mi*, in *bo*, fit *Bochhorim*, Manducemus.

Nota, quòd quando ſecunda ſyllaba præſen-

tis

Digitized by Google

tis Indicatiui habet *o*, *mi* mutatur in *bo*. in Imperatiuo. v.g. *Michhorem*, Manduco, dempto *em*, in fine, & mutato *mi*, in *bo*, fit *Bochhor*, Manduca, & non dicitur *Bechhor*. Quando autem ſecunda ſyllaba habet *e*, in prima perſona Indicatiui, *mi* mutatur in *be*. v.g. *Mizenem*, Verbero. *Bezen*, Verbera. & non dicitur *Bozen*. Quando autem ſecunda ſyllaba ſupradicta habet *a*, tunc *mi*, mutatur in *bi*. v.g. *Miamuzem*, Diſco. *Biamus*, Diſce.

Nota inſuper, quòd quando ſecunda perſona Imperatiui ponitur ſola, & abſoluta, tunc ponitur illud *be*, aut *bo*. v. g. *Bezen*, Verbera. *Bochhor*, Manduca. *Biamus*, Diſce. Sed quando Imperatiuum iungitur cum aliquo nomine, vt plurimum non additur *be*, nec aliud. v. g. K*ar* k*on*, Opus fac, Operare. *Neka* k*on*, Attende. *Zut reu*, Cito eas. Nihilominus poteſt etiam apponi *be*, aut *bo*, aut *bi*, ſecundùm regulam ſupradictam.

Futuro.

Futurum Imperatiui eſt ſicut ſuum Præſens.

Opta-

Optatiuo modo tempore Præſenti.

Enſciahlla ke *men*. Vtinam quod ego; In Plural. Quod nos.

Michhordem Manducarem	*Michhordim* Manducaremus
Michhordi Manducares	*Michhordid* Manducaretis
Michhord Manducaret.	*Michhordend* Manducarent

Optatiui Præſens, & Imperfectum idem ſunt, ac Præteritum imperfectum Indicatiui, præponendo ſolùm particulam *Enſciahlla ke*, Vtinam quod; addendo etiam Pronomen, *Men, Tu, On*, Ego, Tu, Ille. *Ma, Scioma*, *Onaa*, Nos, Vos, Illi, ſecundùm Perſonas, & Numeros.

Præterito Perfecto, & Pluſquam perfecto.

Enſciahlla ke *men*. Vtinam quod ego; in Plural. quod nos, *Kema*.

Chhordebudem Manducauiſſem	*Chhordebudim* Manducauiſſemus

Chhor-

Digitized by Google

Chhorde budi Manducauiſſes	*Chaorde budid* Manducauiſſetis
Chhorde bud Manducauiſſet	*Chordebudend* Manducauiſſent.

Præteritũ pluſquam perfectum Optatiui eſt idem, ac pluſquam perfectum Indicatiui, ſolùm præponitur *Enſciablla*, Vtinam. ſicuti hìc ſuperiùs ſcripſimus.

Futuro *Futuro*

Enſciablla ke men, vt ſuprà.

Bochhorem Manducem.	*Bochhorim* Manducemus
Bochhori Manduces	*Bochhorid* Manducetis
Bochhored Manducet.	*Bochhorend* Manducent.

Futurum formatur à prima perſona Pręſentis Indicatiui mutando *mi* in *bo*, ſicuti ſuperiùs diximus de Imperatiuo.

Subiunctiuo modo tempore præſenti.

Ciun men, Cùm ego. In Plur. Cùm nos. *Ciun ma*[illegible].

Bochhorem Manducem	*Bochhorim* Manducemus
Bochhori Manduces	*Bochhorid* Manducetis
Bochhored Manducet.	*Bochhorend* Manducent.

Præſens Subiunctiui eſt idem, ac Futurum Optatiui, ſed loco *Enſciablla*, ponitur particula *Ciun*, Cùm.

Præterito Imperfecto.

Ciun men, vt ſuprà.

Michhordem Manducarem	*Michhordim* Manducaremus
Michhordi Manducares	*Michhordid* Manducaretis
Michhord Manducaret	*Michhordend* Manducarent.

Præteritum Imper. Subiunctiui eſt idem, ac Imperfect. Indicatiui, præponendo particulam *Ciun*, ideſt, Cùm.

Præterito Perfecto.

Ciun men, Cùm ego. vt ſuprà.

Chho-

Digitized by Google

Chhorde baſcem Manducauerim	*Chhorde baſcim* Manducauerimus
Chhorde baſci Manducaueris	*Chhorde baſcid* Manducaueritis
Chhorde baſced Manducauerit.	*Chhorde baſcend* Manducauerint

Præteritum perfectum Subiunctiui formatur coniungendo tertiam perſonam Præteriti perfecti Præſentis cum prima perſona Futuri Optatiui, Verbi, Sum. v. g. *Ciun men chhorde baſcem*, Cùm ego manducauerim. & illud *Chhorde*, manet immobile, & ſolummodo *Baſcem*, coniugatur, ſicuti videre potes ex his, quæ ſuperiùs diximus.

Præterito Pluſquam perfecto.

Ciun men, Cùm ego, vt ſuprà.

Chhorde budem Manducauiſſem	*Chhorde budim* Manducauiſſemus
Chhorde budi Manducauiſſes	*Chhorde budid* Manducauiſſetis
Chhorde bud Manducauiſſet.	*Chhorde budend* Manducauiſſent.

Præteritũ pluſquam perfectum Subiunctiui eſt idem, ac Præteritum pluſquam perfectum Indicatiui; ſolummodo additur in Subiunctiuo particula *Ciun* in principio.

Futuro	*Futuro*
Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos
Chhorde baſcem Manducauero	*Chhorde baſcim* Manducauerimus
Chhorde baſci Manducaueris	*Chhorde baſcid* Manducaueritis
Chhorde baſced Manducauerit.	*Chhorde baſcend* Manducauerint.

Infinitiuo modo tempore præſenti, &
Præterito imperfecto.

Chhorden, Manducare.

Infinitiuum formatur à prima perſona Præteriti perfecti actiui, mutando vltimam literam *m* in *n*, v. g. *Chhordem*, Manducaui. *Chhorden*, Manducare.

Præ-

Digitized by Google

Præterito perfecto, & Pluſquam perfecto.

Chhorde buden, Manducauiſſe.

Præteritum perfectum, & pluſquam perfectum formantur à tertia perſona Præteriti perfecti Indicatiui, adiungendo ipſi Infinitiuum Verbi, Sum, ideſt ***Buden***. v. g. ***Chhorde buden,*** ſicuti diximus.

Futuro	*Futuro*
Chhaſten chhord	Manducatum ire Manducatum eſſe.

Formatur ſicut Futurum Indicatiui mutato, ***Mtchhaem***, Volo, in ***Chhaſten***, Velle.

Gerundia.

Chhoerden	Manducandi
Der chhoerden	Manducando
Berai chhorden	Manducandum.

Gerundium in ***do***, idem eſt, ac Infinitiuum. In ***di***, idem eſt, ac Infinitiuum præpoſita particula ***der***. pro Gerundio in ***dum***, præponitur Infinitiuo particula ***berai***.

Parti-

Participia Actiua.

Chhor	Manducans
Chhorende	Manducator
On kéechhad chhord	Manducaturus.

Chhor eſt ſicuti ſecunda perſona Imperatiui, dempto *be*, vel *bo*. addito *ende* fit *chhorende*, Manducator.

De Verbo Paſſiuo, Manducor.

Chhorde miſceuem.

Indicatiuo modo tempore præſenti.

Chhorde miſceuem Mãducor	*Chhorde miſceuim* Mãducamur
Chhorde miſceui Manducaris	*Chhorde miſceuid* Manducamini
Chhorde miſceued Manducatur.	*Chhorde miſceuend* Mãducantur

Præterito imperfecto.

Chhorde miſciudem Manducabar	*Chhorde miſciudim* Manducabamur

Chhor-

Digitized by Google

Chhorde miſciudi Manducabaris

Chhorde miſciud Manducabatur

Chhorde miſciudid Mãducabamini

Chhorde miſciudend Manducabantur

Præterito perfecto.

Chhorde ſciudem Manducatus fui

Chhorde ſciudi Manducatus fuiſti

Chhorde ſciud Manducatus fuit.

Chhorde ſciudim Manducati fuimus

Chhorde ſciudid Manducati fuiſtis

Chhorde ſciudend Manducati fuerunt

Præterito Pluſquam perfecto.

Chhorde ſciude budem Manducatus fueram

Chhorde ſciude budi Manducatus fueras

Chhorde ſciude bud Mãducatus fuerat

Chhorde ſciude budim Manducati fueramus

Chhorde ſciude budid Manducati fueratis

Chhorde ſciude budend Manducati fuerãt.

Fu-

Digitized by Google

Futuro.

Futurum eſt ſicut Præſens, & etiam coniugatur hoc alio modo, ſcilicet.

Chborde chbaem ſciud	Manducabor
Chborde chbai ſciud	Manducaberis
Chborde chbaed ſciud	Manducabitur.

Pluraliter.

Chborde chbaim ſciud	Manducabimur
Chborde chbaid ſciud	Manducabimini
Chborde chbaend ſciud	Manducabuntur

Jmperatiuo modo tempore Præſenti,

Chborde ſceuem Manducer	*Chborde ſceuim* Manducemur
Chborde ſceu Manduceris	*Chborde ſceuid* Manducamini
Chborde ſceued Manducetur	*Chborde ſceuend* Manducentur

Opta-

Digitized by Google

Optatiuo modo tempore Præſen ti, & Præterito Jmperfecto.

Enſciahlla ke *men*. Vtinam. *Enſciahlla* ke *ma*.

Chhorde miſciudem Manducarer	*Chhorde miſciudim* Manducaremur
Chhorde miſciudi Manducareris	*Chhorde miſciudid* Mãducaremini
Chhorde miſciud Manducarentur	*Chhorde miſciudend* Manducarentur

Præterito perfecto, & Pluſquam perfecto.

Enſciahlla ke *men*. Vtinam ego; *Enſciahlla* ke *ma*, Vtinam nos.

Chhorde ſciude budem Manducatus eſſem	*Chhorde ſciude budim* Manducati eſſemus
Chhorde ſciude budi Manducatus eſſes	*Chhorde ſciude budid* Manducati eſſetis
Chhorde ſciude bud Mãducatus eſſet.	*Chhorde ſciude budend* Manducati eſſent.

Futuro.	*Futuro.*
Enſciahlla ke *men*, Vtinam ego.	*Enſciahlla* ke *ma*, Vtinam nos.
Chhordeſceuem Manducer	*Chhordeſceuim* Manducemur
Chhorde ſceui Manduceris	*Chhordeſceuid* Manducemini
Chhordeſceued Manducetur.	*Chhordeſceuend* Manducentur.

Subiunctiuo modo tempore Præſenti.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma*. Cùm nos.
Chhordeſceuem Manducer	*Chhorde ſceuim* Manducemur
Chhorde ſceui Manduceris	*Chhorde ſceuid* Manducemini
Chhordeſceued Manducetur	*Chhorde ſceuend* Manducentur

Digitized by Google

Præterito Jmperfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos
Chhorde miſciudem Manducarer	*Chhorde miſciudem* Manducaremur
Chhorde miſciudi Manducareris	*Chhorde miſciudid* Mãducaremini
Chhorde miſciud Manducaretur.	*Chhorde miſciudend* Manducarentur.

Præterito Perfecto.

Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma,* Cùm nos.
Chhorde ſciude baſcem Manducatus ſim, vel fuerim	*Chhorde ſciude baſcim* Manducati ſimus, vel fuerimus
Chhorde ſciude baſci Manducatus ſis, vel fueris	*Chhorde ſciude baſcid* Mauducati ſitis
Chhorde ſciudebaſced Manducatus ſit, vel fuerit	*Chhorde ſciude baſcend* Manducati ſint

Digitized by Google

Præterito Pluſquam perfecto.

Ciun men, Cùm ego.	***Ciun ma,*** Cùm nos.
Chhorde ſciude budem Manducatus eſſem	***Chhorde ſciude budim*** Manducati eſſemus
Chhorde ſciude budi Manducatus eſſes	***Chhorde ſciude budid*** Manducati eſſetis
Chhorde ſciude bud Manducatus eſſet.	***Chhorde ſciude budend*** Manducati eſſent.

Futuro	*Futuro*
Ciun men, Cùm ego.	*Ciun ma*, Cùum nos.
Chhorde miſceuem Mã-ducatus ero	***Chhorde miſceuim*** Mã-ducati erimus
Chhorde miſceui Man-ducatus eris	***Chhorde miſceuid*** Man-ducati eritis
Chhorde miſceued Man-ducatus erit.	***Chhorde miſceuend*** Mã-ducati erunt

Infinitiuo modo tempore præſenti, & Præterito imperfecto.

Chhorde ſciudem Manducari.

Præ-

Præterito Perfecto, & Pluſquam perfecto.

Chhorde ſciude buden Manducatum eſſe.

Futuro.

Chhorde chhaſten ſciud Manducatum iri.

Participium.

Chhorde ſciude, Manducatus
Chhordeni Manducandus, & dignus, ſeu aptus qui manducetur.

De Verbo Miſceuem.
Fio.

Jndicatiuo modo tempore præſenti.

Miſceuem	Fio	*Miſceuim*	Fimus
Miſceui	Fis	*Miſceuid*	Fitis
Miſceued	Fit	*Miſceuend*	Fiunt

Præterito imperfecto.

Miſciudem	Fiebam	*Miſciudim*	Fiebamus
Miſciudi	Fiebas	*Miſciud d*	Fiebatis
Miſciud	Fiebat	*Miſciudend*	Fiebant

Præ-

Præterito Perfecto.

Sciudem	Factus fui	*Sciudim*	Facti fuimus
Sciudi	Factus fuiſti	*Sciudid*	Facti fuiſtis
Sciud vel Sciudeeſt,	Factus fuit.	*Sciudend*	Facti fuerunt.

Præterito Pluſquam perfecto;

Sciude budem	Factus fueram	*Sciude budim*	Facti fueramus
Sciude budi	Factus fueras	*Sciude budi*	Facti fueratis
Sciude bud	Factus fuerat	*Sciude budend*	Facti fuerant.

Reliqua tempora, & modi poſſunt noſci per regulas ſupradictas, & per verba ſuperius coniugata.

F I N I S.

A01 1471799

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

XXIIII
13
17

BIBL
VI
X